Finanční trhy
r. 2021

Pojmy

- Komodity (suroviny) – zlato, ropa, obilí…
- Kapitál – věcné statky, které nejsou použity ke spotřebě, ale k investici, cílem je dosažení zisku
- Peníze - peněžní trh
- Devizy – devizový trh
- Finanční trh - nabídka a poptávka po penězích, obchodování s penězi, ziskem je úrok

Rozdělení finančního trhu

- Peněžní trh - půjčování peněz, krátkodobý kapitál, splatnost do 1 roku
- Kapitálový trh - dlouhodobý kapitál, splatnost delší než 1 rok, zejména akcie a dluhopisy
- Co je akcie – cenný papír, zisk tzv. dividendy, vypláceny akcionářům dle zisku firmy. Důvodem nákupu je i možné kapitálové zhodnocení
- Co je dluhopis (obligace) – jakýsi dlužní úpis, emituje firma, samospráva, stát. Slouží k získání zdrojů pro financování podniku, investic, krytí schodku státního rozpočtu.

Instituce na finančním trhu

- Banky
- Fondy
- Pojišťovny
- Mezinárodní instituce

Česká národní banka

- Zřízena Ústavou ČR
- Dohled nad celým bankovním systémem
- Jediná má právo emitovat peníze
- Regulace množství peněz v oběhu
- Banka bank a státu
- Regulace měnového kurzu
- Snaha o nezávislost na politickém systému
- Pro státy Eurozóny je určena ECB

https://www.cnb.cz/en/about_cnb/

Typy bank

- Komerční banky – běžné banky (KB, ČSOB, Čs. spořitelna…)
- Shromažďují peníze od malých i velkých střadatelů
- Peníze spravují, investují, nabízí půjčky
- Veškeré úkony za poplatky – tj. generují zisk
- Bankovní trh podléhá přísným regulacím

- Investiční banky – určeny pro pomoc firmám (investice)
- Získávají peníze od investorů
- Zařizují emise akcií a dluhopisů, s nimi obchodují
- Kupující jsou velké fondy nebo movitá klientela

Fondy, pojišťovny

- Fondy - instituce spravující objem peněz pro účely investování

  Penzijní fond, státní fond atd.

- Pojišťovny - instituce, které poskytují ochranu před vzniklou škodou na zdraví či majetku

  Kooperativa, Axa, Alliance, Česká, Generali atd.

Mezinárodní finanční instituce

<u>Mezinárodní měnový fond</u>

- Usnadnění měnové spolupráce
- Zachránce členských zemí
- Není pouze pro EU, výhodné půjčky jako „poslední instance“

<u>Světová banka</u>

- Zřízena po druhé světové válce za účelem obnovy zničené Evropy
- Nyní zaměření na ekonomický rozvoj chudší části světa

Morální hazard

Co je morální hazard?

- Subjekty více riskují, protože vědí, že je někdo ochrání – pojišťovna, stát, MMF

Příklad – zkrachovalá britská cestovka Thomas Cook:

https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/doprava/radsi-drahou-repatriaci-nez-injekci-thomas-cook-by-byl-spatn/r~887df6c4deab11e9ac760cc47ab5f122/

Úrok, úroková míra

<u>Úroková míra</u> (= úroková sazba)

- Udává se v %
- Vyjadřuje přeplacení z původně zapůjčené částky za určité období
- Pevná úroková sazba – během splatnosti úvěru/vkladu se nemění
- Pohyblivá úroková sazba – banka může v čase měnit
- Fixace úrokové sazby – garance banky, že po dohodnutou dobu výši sazby nezmění

Úrok, úroková míra

<u>Úrok</u>

- Částka, kterou dlužník **zaplatí** nad rámec původně zapůjčené částky, neboli jistiny
- Je to odměna věřitele
- Výše úroku závisí na délce půjčky
- V čase hodnota peněz klesá vlivem inflace
- Úročení je buď jednoduché
- Nebo složené

Úrok, úroková míra

Úroková míra (= úroková sazba)

Zdroj: https://www.finance.cz/520507-urokove-sazby-rpsn-p-a/

- p. a. - per annum - tedy roční úroková sazba
- p. s. - per semestr - tedy pololetní úroková sazba
- p. q. - per quartum - tedy čtvrtletní úroková sazba
- p. m. - per mensem - tedy měsíční úroková sazba
- p. d. - per diem - tedy denní úroková sazba

RPSN

RPSN – celkový „přeplatek“ zapůjčené částky

- Kromě úrokové sazby zahrnuje různé poplatky, jako např. platbu za vyřízení žádosti, vedení úvěrového účtu, čerpání peněz, pojištění, předčasné splacení apod.
- Obsahuje vše, co půjčku navyšuje - reálný obrázek, jak je daná půjčka „drahá“
- RPSN udává % podíl z dlužné částky, který musí spotřebitel zaplatit za období jednoho roku v souvislosti s úvěrem
- Jistina – zapůjčená částka, počítají se z ní úroky
- Anuita – pravidelná splátka (skládá se z úmoru a úroku)

Děkuji za pozornost